

txt

hivern

2013

núm. 17

La LOMQE, una reforma necessària?

suplement
educatiu de
la revista
de lletres L'illa

materials educatius
per a l'escola valenciana
bromera.txt

TXT és una publicació d'Edicions Bromera coordinada per Josep Antoni Fluixà

Consell de redacció: Marta Estrelles, Carol Borràs i Sandra Capsir

Col·laboradors: Mar Aranda, Gonçal López-Pampló, David Morell i Maria Viu

Correcció lingüística, maquetació i arxiu gràfic: Edicions Bromera

Disseny gràfic: Enric Solbes

Fotografia: Alfred Aranda, Ricardo Carrillo, Carles Barrios, Pere Fuster, Susana Fraguas i Arxiu Bromera

Redacció i administració: Apartat de correus 147, 46600 Alzira (Ribera Alta), telèfon 962 402 254

Adreça a Internet: www.bromera.com/txt

Correu electrònic: txt@bromera.com

Impressió: Barcino 3000

Tirada: 12.000 exemplars

ISSN: 1887-3979 / **DL:** V-635-2007

TXT no s'identifica necessàriament amb els articles dels seus col·laboradors, ni els torna els originals no sol·licitats, ni hi manté correspondència.

TXT autoritza la reproducció dels seus articles si se'n fa esment de la procedència.

Editorial

La pregunta és inevitable: feia falta una reforma educativa? Suposem que, a judici dels promotors, sí. I per això la fan. Però, es millora la qualitat del sistema educatiu d'un país amb una reforma legislativa? O cal alguna cosa més que una nova llei? Naturalment! Moltes, diríem. Però no siguem tampoc ingenus. Les reformes educatives no es fan només per millorar la qualitat de l'escola, ni el nivell cultural d'una població, sinó que hi ha també altres motius: ideològics, econòmics, religiosos, etc. I la conseqüència, per tant, no necessàriament passarà per millorar la qualitat educativa d'un sistema.

A Espanya s'han fet en els últims 40 anys cinc lleis educatives, sempre impulsades pel govern de torn i sense acords majoritaris: és a dir, sense un ampli consens. Per això, algunes han durat ben poc o fins i tot han sigut substituïdes sense arribar a ser aplicades. No és estrany, per tant, que els professionals del món educatiu mostren el seu recel o, si més no, el seu escepticisme davant la llei que impulsa el ministre Wert, la LOMQE –Llei Orgànica per a la Millora de la Qualitat Educativa–, una llei que naix amb el compromís de l'oposició de derogar-la quan hi haja un canvi de govern. I, no obstant això, és evident que l'educació al nostre país ha de millorar per a aconseguir nivells de qualitat semblants als d'altres països desenvolupats amb els quals ens volem equiparar.

Però, segurament, per a assolir aquesta millora no n'hi ha prou amb una llei, encara que no deixa de ser convenient que n'hi haja una de consensuada i permanent. Per exemple, no es pot millorar sense una bona formació del professorat. I, en aquest sentit, el que s'ha fet fins ara, amb excepcions, ha sigut deficient en molts aspectes. És necessari iniciar un canvi, però comptant amb la il·lusió dels docents, ja que sense el suport d'aquests fracassarà qualsevol intent de reforma. Des de l'Administració se'ls haurà de fer partícips, sense desacreditar-los i sense castigar-los amb l'empitjorament de les condicions de treball. Caldrà també invertir en materials, en instal·lacions, en noves tecnologies... Com també sensibilitzar la societat perquè comprenga que, els xiquets, els eduquem entre tots. I, per descomptat, també les editorials tenim la responsabilitat d'estar en contínua innovació per a oferir materials cada vegada més adaptats als canvis socials.

Flaixos

Calendari d'aplicació de la LOMQE

Inicialment, la LOMQE s'havia d'implantar en dos anys en tots els nivells educatius, però finalment, per a 2014-2015 només entraran en vigor els canvis per als cursos imparells de la Primària i el primer curs dels cicles de Formació Professional Bàsica, per tal que les comunitats autònomes puguen fer front a la despesa que implica el nou model. Tanmateix, modificacions no estrictament educatives (l'oferta obligatòria de la religió, la supressió de l'Educació per a la Ciutadania, el canvi de rol del Consell Escolar...) sí que es duran a terme el curs vinent.

Trenta anys de la LUEV

El 23 de novembre de l'any 1983, s'aprova la Llei d'Ús i Ensenyament del Valencià (LUEV). Es creava així un marc legal relativament definit per a la promoció del valencià en diferents àmbits d'ús, entre els quals destacava l'escola. Però, des de bon començament, es va fer palesa la dificultat per a desplegar plenament una norma que naixia amb mancances. Aquest aniversari ens convida a repensar en la classe de societat que volem construir i en les maneres d'aconseguir que el valencià continue sent una llengua viva i de futur.

Catalogació en valencià del professorat

El passat 8 de novembre, la Conselleria d'Educació va fer pública, per mitjà del DOCV, la

catalogació en valencià de totes les places de Secundària i Formació Professional. A partir del curs 2014-2015, es començarà a aplicar aquesta catalogació, que comporta un major desenvolupament de la LUEV. El professorat d'aquestes etapes que no tinga la titulació adequada disposarà d'un termini de 4 anys per a assolir la capacitat, que passarà a ser un requisit, i no un simple mèrit com es considerava fins ara.

Tancament d'RTVV

El 5 de novembre de 2013 passarà a la història per l'anunci del tancament de Radiotelevisió Valenciana. Malgrat les mancances de l'ens, la seua desaparició deixarà buit l'espai que correspon a un mitjà públic, de qualitat i en valencià, necessari per a una societat que vol ser plural i promoure la seua llengua i la seua cultura. És aquest, i no cap altre, l'esperit que, seguint l'Estatut i la Llei d'Ús i Ensenyament del Valencià, hauria d'haver estat

sempre present. La radiotelevisió pública valenciana ha suposat i representa encara, tot i les dificultats i els obstacles, una oportunitat irrenunciable per a la nostra societat.

Torna Coolman i jo

Coolman i jo. Estrelles del cinema és el nou títol de la sèrie protagonitzada pel peculiar antiheroi, després dels èxits dels dos primers lliuraments: *Coolman i jo* i *Coolman i jo. Tots a cobert!*. Segons el que ens expliquen alguns professors, les aventures de Kai i Coolman estan tenint una gran acollida entre els joves, ja que diverteixen i enganxen fins i tot els alumnes més reticents a agafar un llibre. Cal recordar que els tres llibres disposen de propostes didàctiques que es poden baixar des del web de Bromera. A més, aquest nou llibre de Coolman també planteja un nou concurs per a participar amb els alumnes, del qual trobareu tots els detalls en www.bromera.com.

EDUC@WEBS
Projecte Paula. Educació per la pau
www.portalpaula.org

Servei adreçat al professorat de tots els nivells per a facilitar la tasca educativa en relació amb la pau, els drets humans i els conflictes. Proporciona recursos didàctics multimèdia per a treballar de manera transversal al currículum a fi que els educadors els adaptin a les seues necessitats.

La LOMQE: novetats d'un canvi incert

Gonçal López-Pampló

Fa uns dies ha estat aprovada la Llei Orgànica per a la Millora de la Qualitat Educativa (LOMQE), coneguda com Llei Wert. Fortament contestada per quasi tots els sectors educatius i les famílies, se l'acusa de ser una reforma amb una elevada càrrega ideològica, centralitzadora, regressiva i provocadora de desigualtats. Què hi ha de realitat en aquestes afirmacions? Quines novetats introduirà aquesta polèmica llei en l'àmbit de l'ensenyament?

Ja des del preàmbul, la LOMQE deixa clar que pretén ser un revulsiu contra el fracàs escolar o l'atur, i per a justificar-ne l'aplicació es fa referència a avaluacions externes com l'informe PISA, alhora que s'invoca ara i adés un concepte tan genèric i difús com el de *qualitat*. Bona part dels experts posen en dubte la utilitat de les mesures que proposa la Llei Wert per a solucionar aquests problemes, però vist que difícilment hi haurà un consens que permeti l'aprovació d'una llei educativa amb un gran suport dels partits polítics i de la societat en general, convé analitzar què significa la LOMQE de cara al futur immediat.

Aportacions de la LOMQE

La Llei Wert implica una alteració significativa del sistema educatiu espanyol en relació amb el model consagrat en la LOGSE (1990) i confirmat després en la LOE (2006), una llei que es manté vigent, però amb les grans modificacions que hi introdueix la LOMQE. Així, s'implanten revàlides al final de cada

etapa a partir de tercer de Primària i es preveu la creació de dos itineraris en quart d'ESO. A més, es diferencia entre assignatures troncales, específiques i de lliure configuració autonòmica, cosa que té repercussions en el currículum i en el disseny de les revàlides. La Religió se situa com a matèria específica que compta per a la nota mitjana, i s'elimina Educació per a la Ciutadania. Finalment, la LOMQE replanteja el paper de l'escola concertada, l'organització dels centres, la figura del director i les funcions del Consell Escolar.

Canvis per nivells educatius

El Ministeri d'Educació establirà els continguts comuns i l'horari lectiu mínim de les troncales, a més dels estàndards d'aprenentatge avaluable per a la resta d'assignatures. En Primària són troncales Castellà, Matemàtiques, Primera Llengua Estrangera i dues assignatures noves que naixen de l'actual Coneixement del Medi: Ciències de la Naturalesa i Ciències Socials. En aquelles autonomies amb llengua pròpia diferent del castellà, es preveu que ambdues reben un tractament «anàleg».

Pel que fa a l'ESO, es contempla la divisió de l'etapa en dos cicles: de 1r a 3r, i 4t. Aquest últim curs presenta dues modalitats: una preparatòria per al Batxillerat i l'altra adreçada a la Formació Professional. La configuració de 4t de l'ESO és un dels interrogants principals que s'haurà de resoldre en el desplegament curricular de la llei. De moment, això suposarà la desaparició dels programes de qualificació professional inicial (PQPI), i també els de diversificació curricular, que seran substituïts per «programes de millora de l'aprenentatge i del rendiment».

En Batxillerat no es produeixen canvis tan sensibles, encara que la llei determina que l'examen final tindrà un pes del 40% en la nota del títol de Batxiller, mentre que la nota mitjana de les assignatures representarà el 60% restant. Sobta, això sí, la desaparició de les proves d'accés a la universitat (PAU), que seran substituïdes per «procediments d'admissió» regulats per les universitats d'acord amb una normativa bàsica que ha de determinar encara el govern.

Amb l'argument d'incrementar l'autonomia dels centres, es reforçarà la figura del director, que, també en l'escola pública, podrà seleccionar en part el personal

Els aspectes més polèmics

Entre les crítiques principals que ha rebut la LOMQE hi ha l'estímul a l'escola concertada i la introducció de canvis importants en l'estructura dels centres. Així, per exemple, es preveu la creació d'una mena de rànking d'escoles en funció d'avaluacions externes. D'altra banda, la llei obri la porta a l'ensenyament diferenciat per sexes i permet els concerts a escoles que el practiquen.

Amb l'argument d'incrementar l'autonomia dels centres –en teoria per a emular models d'èxit–, es reforçarà la figura del director, que, també en l'escola pública, podrà seleccionar en part el personal. A això se suma el fet que l'elecció dels directors es farà segons un concurs de mèrits que incorpora paràmetres que tendeixen a professionalitzar la direcció de les

La Religió se situa com a matèria específica que compta per a la nota mitjana, i s'elimina Educació per a la Ciutadania

natures específiques, que compten per a la nota mitjana. Aquesta decisió, que respon a les demandes de la Conferència Episcopal Espanyola, és paral·lela a la desaparició de l'assignatura Educació per a la Ciutadania.

En resum, la llei que entrarà en vigor el curs que ve canvia el panorama educatiu donant més pes a les assignatures troncales i al castellà, alhora que posa l'accent en l'avaluació interna i externa d'escoles, estudiants i professors, acompanyada d'una major professionalització dels equips directius. A més a més, fa l'ullet als sectors més conservadors en la mesura que recupera el protagonisme de la Religió i permet el concert de centres que segreguen per sexe l'alumnat. Tot, segons els responsables del Ministeri, per a aconseguir l'excel·lència. El temps demostrarà si aquests canvis són encertats i convenients, o si aquesta llei és tan sols un nou experiment en un país on l'educació sempre és un cavall de batalla de les disputes polítiques.

escoles, alhora que augmenta el pes de l'Administració en la designació d'aquest càrrec.

Un altre aspecte polèmic és el tractament que es dona a les llengües vehiculars de l'ensenyament. La llei contempla que les assignatures no lingüístiques es puguin impartir exclusivament en castellà, en una de les llengües cooficials o en alguna llengua estrangera, però remarca que ha d'estar garantit que tots els alumnes tinguin la possibilitat d'estudiar en castellà. Si no és així, l'Estat els pagarà, amb diners públics, l'escolarització en un centre privat que done aquesta opció. En canvi, ningú no assegura un tracte simètric als estudiants que vulguen i no puguin rebre l'ensenyament, per exemple, en valencià.

Finalment, un dels apartats que més polseguera ha alçat entre els sectors progressistes és la inclusió de Religió entre les assignatures troncales i al castellà, alhora que posa l'accent en l'avaluació interna i externa d'escoles, estudiants i professors

La LOMQE dona més pes a les assignatures troncales i al castellà, alhora que posa l'accent en l'avaluació interna i externa d'escoles, estudiants i professors

Competències sí, però diferents

David Morell

L'entrada en vigor de la LOE, l'any 2006, va aportar com a novetat estel·lar l'arribada de les competències bàsiques. Fins aleshores, els currículums educatius s'havien estructurat a partir dels continguts de cada matèria, complementats, si de cas, amb els valors transversals, que cada docent havia de treballar quasi exclusivament a partir del seu criteri i bona voluntat.

El fet que una llei educativa s'organitze entorn de les competències bàsiques té unes implicacions profundes en la manera d'ensenyar, atès que cada competència es desenvolupa en més d'una matèria i que en cada matèria es desenvolupa més d'una competència. Prenent com a exemple la competència matemàtica, òbviament és l'eix fonamental de l'assignatura de matemàtiques, però també es treballa en llengua, quan analitzem la mètrica d'un poema, o en història, quan situem els esdeveniments històrics en una línia temporal. Així mateix, en l'àrea de matemàtiques no només es treballa la competència matemàtica. A l'hora de resoldre un problema, intervenen competències com la lingüística, per a entendre l'enunciat; el tractament de la informació, per a triar les dades rellevants, o la d'aprendre a aprendre, ja que, entre diverses estratègies de resolució, triarem la que comporte fer menys operacions matemàtiques.

Les competències de la LOMQE

Després d'uns anys de treball docent satisfactori basat en competències, la nova legislació en matèria educativa en modifica la llista. La comparació queda així:

Competències LOE	Competències LOMQE
Competències transversals: • Competència comunicativa lingüística i audiovisual. • Competència artística i cultural. • Tractament de la informació i competència digital. • Competència matemàtica. • Competència d'aprendre a aprendre. • Competència d'autonomia i iniciativa personal. Competències específiques: • Competència en el coneixement i la interacció amb el món físic. • Competència social i ciutadana.	Competències de disciplina: • Competència en comunicació lingüística. • Competència matemàtica i competències bàsiques en ciència i tecnologia. Competències transversals: • Competència digital. • Competència d'aprendre a aprendre. • Competències socials i cíviques. • Sentit d'iniciativa i emprenedoria. • Consciència i expressió cultural.

En essència, es mantenen els ítems de la LOE, però amb canvis. Com evidencia la simple comparació superficial, la LOMQE atorga una rellevància major a la competència lingüística i a la matemàtica, científica i tecnològica –les relacionades amb les assignatures que aquesta mateixa llei concep com a troncales–, prenent com a excusa els pobres resultats obtinguts per l'alumnat de l'Estat espanyol en les proves PISA. A més, s'observa una preocupació constant per la iniciativa i l'emprenedoria, competència que ja introduïa la

LOE amb un perfil més col·laboratiu, no tan enfocat envers la consecució de l'excel·lència, com proposa la Llei Wert.

A més, la competència social i ciutadana, que rebia un tractament específic en l'assignatura d'Educació per a la ciutadania, es dilueix per a esdevenir transversal, i amb aquesta estratègia l'assignatura cau dels plans d'estudis, una reivindicació perseguida per una petita part de la societat.

Al remat, caldrà esperar com es concreta la llei per a valorar si realment s'ha tingut en compte la distinció entre competències i matèries, ja que un resultat negatiu en comprensió lectora o en càlculs matemàtics simples pot indicar deficiències en com es treballen les competències en conjunt, no només la lingüística i la matemàtica.

La nova llei aposta per les competències més vinculades a les matèries troncales i per l'emprenedoria, mentre que la competència social i ciutadana es dilueix

Do You Speak English?

Maria Viu

El plurilingüisme que va promoure el Govern Valencià i que ha suposat una modificació important en els programes lingüístics, tindrà continuïtat legislativa en la LOMQE

En un món global, on la informació i les oportunitats laborals ens arriben en segons de l'altra banda del globus, cada vegada és més important ser capaç de comunicar-se amb els altres. I en les comunicacions internacionals, l'anglès és la llengua que guanya el pols per a fer de pont entre els parlants dels diferents països. Davant aquesta realitat, l'anglès ha anat guanyant protagonisme en els currículums educatius, però quines són les novetats que introdueix la LOMQE en aquesta àrea?

Per a donar resposta a la realitat laboral i social globalitzada, la legislació en matèria educativa busca regular l'aprenentatge de llengües estrangeres per tal que estiguen més presents a l'escola, i en totes les etapes de l'ensenyament.

L'agost del 2012, el decret de plurilingüisme del Govern Valencià establia dos programes lingüístics d'aplicació progressiva als centres: plurilingüe en valencià i plurilingüe en castellà, depenent de quin fóra la llengua base emprada. La novetat respecte dels programes anteriors és que aquests inclouen l'entrada a les aules d'una llengua estrangera –principalment, l'anglès– com a llengua vehicular per a, almenys, una assignatura no lingüística (Educació Física, Música, Matemàtiques, Coneixement del Medi...). Inicialment, aquests programes s'havien d'implantar a poc a poc, alhora que les institucions oferien als docents un pla de formació lingüística que els permetera adaptar-s'hi, però el calendari era poc realista, i sols la bona voluntat del professorat ha fet possible que els centres s'organitzaren per tal de poder complir la normativa.

L'anglès, matèria troncal

Aquesta important modificació en els programes lingüístics ha tingut continuïtat legislativa en la LOMQE, ja que la llei impulsada pel ministre Wert atorga a la primera llengua estrangera el rang d'assignatura troncal, fet que contrasta amb la situació de les llengües pròpies –com ara el valencià–, que passen a ser considerades assignatures de lliure configuració autonòmica. La nova situació, doncs, torna a manifestar les contínues actualitzacions a què es veu impel·lit el cos docent, que ha vist retallat el seu sou en diverses ocasions al llarg dels últims anys i que, en canvi, cada vegada ha de donar resposta a requeriments didàctics i pedagògics més complexos.

Tanmateix, és innegable el fet que la introducció primerenca d'una llengua estrangera (la tercera llengua en el cas dels

xiquets i les xiquetes valencians) és molt beneficiosa per al procés d'aprenentatge en general. Existeixen innumbrables estudis que apunten que és al llarg dels primers anys de vida quan les persones som més capaces d'assimilar i interioritzar els continguts lingüístics. I això perquè l'aprenentatge d'una altra llengua –promogut en contextos semblants als de la llengua materna– enriqueix significativament el potencial cognitiu. La millora de la memòria operativa dels xiquets fa possible desenvolupar el pensament deductiu i aplicar-lo a diferents llengües, cosa que propicia una capacitat lingüística més general. Per tant, dit amb poques paraules, aprendre una segona o una tercera llengua beneficia l'aprenentatge de la primera, i viceversa.

Davant dels fets, sols un pensament: seria interessant que les decisions polítiques, sobretot quan tenen incidència en educació, es prengueren de manera meditada i amb previsió. Altrament ens trobarem, com tantes altres vegades, amb un calendari que s'imposa acceleradament i sense la reflexió i la preparació imprescindibles, i que embruta, així, les possibles bondats d'allò que es pretén implantar.

Explorem el futur

Maria Viu

Els docents, les famílies i l'alumnat de les nostres escoles s'enfronten, diàriament, a reptes derivats del progrés constant que ens ha tocat dur com a company de viatge. Les editorials intenten proporcionar a cada moment el material més adequat perquè aquest recorregut siga profitós i emocionant. I Bromera, editorial valenciana de referència en llibre de text, posa al servei de la comunitat educativa i de les famílies tant l'experiència de més de 25 anys com el compromís ferm per construir un futur millor.

En uns moments de dificultat com els actuals, alguns seguim convençuts que una educació de qualitat és el millor antídoto contra la inacció, la submissió i la crisi. Per això Bromera llançarà pròximament els materials del Projecte Explora, una línia completa i diversa que busca adaptar-se a les diferents situacions i tipologies d'alumnat de les aules valencianes.

El món gira de pressa, les realitats canvien, es produeixen avanços en els diversos camps del coneixement i els pedagogs i els mestres plantegen maneres alternatives d'aprendre i ensenyar. I els protagonistes indiscutibles de tot, els xiquets i les xiquetes, demanen sense expressar-ho uns materials que els resulten atractius i útils, que combinen la versatilitat de la tecnologia digital i els avantatges —que en té— del paper. Com a resposta a aquests requeriments, el Projecte Explora presenta un conjunt de llibres i materials complementaris per a les àrees fonamentals: Llengua, Castellà, Matemàtiques, Ciències de la Naturalesa i Ciències Socials.

Explorar les llengües

El Projecte Explora treballa la llengua en Primària per mitjà de tres sèries: *Comboi*, *Colla* i *Brújula*. En els tres casos es tracta de materials nous, que, tanmateix, mantenen els aspectes que més acceptació han tingut els projectes anteriors de l'editorial, però al seu torn incorporen novetats que faciliten el treball de la comprensió lectora i l'expressió oral i escrita, i incideixen en el treball cooperatiu.

- **Comboi:** llengua per a xiquets i xiquetes valencianoparlants.
 - Comboi 1
 - Comboi 3
 - Comboi 5
- **Colla:** per a xiquets i xiquetes que tenen el valencià com a segona llengua.
 - Colla 1
 - Colla 3
 - Colla 5
- **Brújula:** llengua castellana.
 - Brújula 1
 - Brújula 3
 - Brújula 5

El Projecte Explora treballa la llengua a partir de la comprensió i de l'expressió, amb propostes de treball cooperatiu, sense incidir excessivament en la reflexió gramatical, sinó mitjançant activitats que persegueixen provocar reaccions i deduccions, amb tasques en equip, treball de la llengua oral, exercicis lúdics, etc.

En aquest nou projecte, Bromera inclou una quantitat extraordinària de textos escrits i orals, amb preguntes al voltant de la forma i el contingut, perquè el professorat dispose de nombroses activitats alternatives que li permeten treballar amb els xiquets i xiquetes la comprensió i la producció de textos. A més, cada línia disposa d'una quaderneria vinculada amb els continguts que desenvolupa. En resum, materials per a aprendre a entendre i a expressar, a comunicar-se.

Els llibres del Projecte Explora tenen versió en paper i digital, enriquida amb multitud d'activitats digitals interactives, arxius sonors, imatges, animacions...

Els nous llibres de Ciències de la Naturalesa, Socials i Matemàtiques inclouen apartats en anglés –amb locucions orals incloses– i treballen la iniciativa emprendora

objectiu millorar la comprensió de conceptes importants o que impliquen dificultat.

En l'àrea de matemàtiques, l'aprenentatge de les xifres, la numeració, les operacions, la geometria, etc. es fan a través de la combinació d'estratègies didàctiques que van de l'aprenentatge per descobriment a d'altres de més guiades, però sempre des d'un punt de vista creatiu, lúdic, dinàmic i engrescador, que persegueix despertar la iniciativa, la intuïció, el sorgiment d'idees. Cal destacar, en aquest sentit, la importància que s'atorga en tots els materials del projecte al treball en equip.

- Xifra: Matemàtiques.

- Xifra 1

- Xifra 3

- Xifra 5

Els llibres *Xifra* inclouen material manipulatiu relacionat amb els continguts de cada curs i adequat a cada nivell. I igual que ocorre amb els materials de Ciències de la Naturalesa i Ciències Socials, cada unitat de Matemàtiques proporciona a l'alumnat apartats desenvolupats en anglés –amb locucions orals incloses– i activitats per a treballar la iniciativa emprendora.

Explorem la Xarxa

El Projecte Explora, com no podia ser d'una altra manera, arriba a les aules valencianes adaptat a entorns diversos. Per això, els docents i els estudiants valencians en podran disposar en paper o en les versions digitals corresponents, aquestes enriquides amb multitud d'activitats digitals interactives, arxius sonors, imatges, animacions... Bromera proporciona, així, uns materials versàtils i adaptables, que es poden treballar de la manera tradicional, en suport paper, o fent servir dispositius tecnològics diversos, siga en línia o sense connexió a la Xarxa. Amb una oferta així... quan comencem l'expedició, exploradors?

Científics i exploradors

En les àrees de ciències Bromera aposta per l'acostament al medi valencià, per això els nostres llibres de Ciències de la Naturalesa i de Ciències Socials parteixen de la realitat més pròxima, la de la nostra gent, els nostres pobles i ciutats, els nostres rius i muntanyes, la nostra història i cultura... sense deixar de banda altres entorns que ens són pròxims, però prioritant en tot moment la idiosincràsia autòctona.

- Arrels: Ciències de la Naturalesa.

- Arrels 1

- Arrels 3

- Arrels 5

- Crònica: Ciències Socials.

- Crònica 1

- Crònica 3

- Crònica 5

Les unitats didàctiques dels llibres *Arrels* i *Crònica* per a l'alumnat inclouen apartats en anglés –amb locucions incloses– i activitats que treballen la iniciativa emprendora. Com sol ser habitual en els llibres d'aquesta àrea de l'editorial, el pes de les activitats pràctiques i dels experiments és molt evident, i també les referències a espais, fets, celebracions, personalitats, fites històriques, etc., de les comarques valencianes.

Els llibres de l'alumne, com a novetat, van acompanyats d'atles que aprofundeixen en els continguts més rellevants de cada assignatura i curs. Es tracta de materials on predomina l'aspecte visual, que tenen com a

Descobreix el món amb Bromera

PROJECTE
explora
bromera.txt

El nou projecte educatiu per al curs 2014-2015

COMBOI

COLLA

BRÚJULA

XIFRA

ARRELS

CRÒNICA

La LOMQE és la llei que necessitàvem?

És innegable la controvèrsia que ha suscitat la LOMQE per molts i diferents motius. La comunitat educativa és qui, en última instància i fruit de l'experiència diària, pot valorar la idoneïtat o no d'aquest nou marc legislatiu que es presenta com l'eina per a millorar l'ensenyament en tot l'Estat. Segons els professionals de l'educació, realment respon a les necessitats que es veuen a l'aula dia rere dia o d'altra banda, pretén resoldre qüestions que no són merament educatives? Quins avantatges i quines mancances en destaquen?

Marta Novella

Mestra d'anglès al CEIP Playas de Orihuela (Oriola)

Teòricament, la LOMQE pretén fer front als principals problemes detectats en el sistema educatiu espanyol. Tot i això, des del dia a dia en una aula d'Infantil, de vegades dubte que aquesta reforma persegueix millorar les mancances educatives, més bé sembla dirigida a afavorir interessos ideològics del govern.

Sens dubte, conté propostes interessants, com el foment de l'ús de les Tecnologies de la Informació i la Comunicació, tan útil i motivador –que ja recollia l'anterior llei educativa– o l'aposta decidida per la implantació de l'aprenentatge primerenc d'almenys una primera llengua estrangera, però al remat s'oblida de cobrir profundes mancances en altres aspectes.

L'ensenyament plurilingüe des dels 3 anys és molt positiu, sempre que la metodologia s'adeqüi a les característiques de l'alumnat i que el docent estiga perfectament qualificat. Tanmateix, crec en una educació pública de qualitat i la LOMQE clarament defensa altres interessos.

Ximo López

Professor de Secundària i a la Facultat de Magisteri

Una llei de la millora de la qualitat pressuposa una qualitat que ningú aprecia, però, sobretot, interromp novament un procés que la falta de pacte educatiu no permet que qualle.

Deixant de banda aspectes ideològics que no tinc espai per a comentar (menys filosofia i més economia?), la inexistència de debat pedagògic sembla partir de la impossibilitat de pactar un acord entre dos punts vista –estic simplificant– sobre l'educació a Espanya: educació de ciutadans *versus* educació per al món del treball.

Amb la lectura dels esborranys, observe tres mancances fonamentals en la llei: no es reforma un currículum que impedeix plans d'estudis personalitzats i garanteix una abundància insòlita de matèries en l'ensenyament bàsic (fins a 13 en l'ESO!) obviat la interdisciplinarietat; la qualitat es lliga als instruments de qualificació i unes proves que presenten grans inconvenients pràctics i socials; i, sobretot, no s'afronta rigorosament la formació i la selecció del professorat.

Andreu Collado

Professor a l'IES Guillem d'Alcalà de la Pobla de Farnals.

Calia ara una nova llei d'educació? Evidentment, no. Però sí que calia una mirada sense prejudicis al món educatiu que afrontara problemes com el fracàs escolar, la manca de recursos per a atendre la diversitat, la necessitat de dur les tecnologies a les aules, la promoció de l'ensenyament en valencià... és a dir, una eina útil per a millorar la implicació de la comunitat educativa i per a integrar des de la pluralitat.

Si els dirigents polítics hagueren analitzat amb profunditat el món de l'educació, haurien detectat que el que necessitàvem no era una contrareforma ideològica, ni reduir el potencial de l'escola pública en benefici de la privada, ni subvencionar la segregació per sexes ni l'ensenyament d'una religió amb diners de tots. Tampoc no necessitàvem una reducció dels pocs espais que el valencià havia guanyat.

S'ha perdut una nova oportunitat d'acarar la problemàtica real de l'ensenyament i de cercar un consens que la societat demana.

Immaculada López

Directora de la cooperativa d'ensenyament La Comarcal

Al meu parer, la LOMQE és una pessima llei educativa i sembla que més que una proposta de millora és una autèntica revenja, és pura ideologia. És una llei dolenta perquè no té el consens mínim de la comunitat educativa, dels sindicats, dels partits de l'oposició...

Les lleis orgàniques no poden representar només el partit que té la majoria en el Congrés dels Diputats. Requereixen un consens ampli, perquè una majoria de hui serà una minoria en un altre moment... i això ens deixa sotmesos al caprici dels governants de torn, de nou tornem a començar.

D'altra banda, la LOMQE ve acompanyada d'altres desenvolupaments legislatius que ens allunyen de l'escola laica, que retallen en infraestructures, que augmenten les ràtios, que disminueixen el pressupost per a beques. La llei Wert selecciona i rebutja l'alumnat, no respecta els drets lingüístics de les comunitats amb llengua pròpia, menysprea el professorat, elimina l'educació per a la ciutadania i facilita l'adoctrinament religiós.

L'alternativa als quaderns de sempre

David Morell

Sovint, a classe ens cal algun material per a treballar determinats continguts d'una manera diferent, més lúdica, no tan acadèmica. Per això, Edicions Bromera disposa dels quaderns *Entrenem la lògica* i *Eureka*, pensats per a treballar-los tant a classe com fora de l'aula.

Entrenem la lògica i *Eureka* són quaderns extracurriculars desvinculats de matèries concretes o, dit d'una altra manera, vinculats amb totes les matèries transversalment, ja que ajuden a exercitar destreses tan variades com la comprensió lectora, el raonament lògic, el tractament de la informació, la iniciativa, l'esperit crític, la capacitat d'aprendre a aprendre o el coneixement del món físic. Això fa que siguin una bona opció per a períodes no lectius o com a complement o alternativa de les tasques escolars.

Entrenem la lògica 1 i *2* són dos quaderns de 32 pàgines cada un. En ells, els infants de segon cicle de Primària podran resoldre més d'una vintena d'enigmes en cada volum, que es basen en la deducció (a partir de col·leccions, sèries, parelles...), la combinació de diversos elements i la localització en el temps, en l'espai o en el text.

Aprendre investigant

Els dos quaderns d'*Entrenem la lògica* pretenen despertar l'interés dels xiquets oferint-los moments agradables d'indagació i de descoberta. A mesura que duguen a terme les investigacions, esdevindran lectors actius a la recerca de dades sobre els textos o les imatges; avivaran la curiositat i les ganes d'aprendre, i conrearan la imaginació, la reflexió i l'esperit de deducció.

Per a resoldre cada enigma, el xiquet o la xiqueta pot ajudar-se de dues o tres pistes que permeten formular o refusar hipòtesis, i quan haja trobat la solució, ha de traslladar la resposta a la pàgina «Misteri resolt». Una vegada que hagen resolt els enigmes d'un tema, poden descobrir la clau del misteri i, així, comprovar si les respostes eren encertades. Si algun enigma es resisteix, sempre tindran l'opció de consultar la resposta, explicada en la part inferior de la pàgina i escrita al revés.

Activitats que potencien la intel·ligència

El quadern d'*Eureka*, per la seua banda, està disponible en valencià i en castellà. Les activitats que planteja miren de potenciar la intel·ligència per mitjà d'un seguit de propostes ben variades i divertides.

Elaborat per la psicopedagoga Sonsoles Girón, ofereix, al llarg de 32 pàgines, un gran

Aquests quaderns exerciten destreses tan variades com la comprensió lectora, el raonament lògic, la iniciativa, l'esperit crític... i són perfectes per a les vacances escolars i com a reforç divertit

nombre d'activitats que ajuden a treballar la comprensió lectora, la lògica i l'empatia, entre altres habilitats. Igual que els quaderns d'*Entrenem la lògica*, es tracta d'una obra desvinculada d'una matèria concreta, ja que incorpora el treball simultani de diverses competències del currículum. Trobarem, per exemple, problemes matemàtics, activitats d'observació i discriminació, exercicis per a entrenar la memòria, propostes per a aplicar la lògica i la deducció, qüestions de cultura general, activitats per a treballar les relacions espacials i temporals, etc. Tot això, amb un enfocament lúdic i amé per tal que els infants treballen de manera autònoma en períodes no lectius o com a reforç en horari escolar.

En resum, Bromera posa a disposició dels docents i de les famílies dos materials flexibles per tal que els xiquets entrenen les competències bàsiques alhora que s'ho passen bé.

Aprendre anglés amb els contes

Mar Aranda

Actualment, l'anglés és l'eina de comunicació internacional per excel·lència, i la presència d'aquesta llengua en el nostre dia a dia és una realitat. Fer que els més menuts s'hi familiaritzen com més prompte millor és més senzill del que pensem si els facilitem els recursos adequats. Per exemple, amb llibres.

La infantesa és un estadi d'edat privilegiat per a l'aprenentatge de llengües. Es considera que fins als 12 anys els xiquets assoleixen la maduració neurològica i, per tant, disposen d'una gran facilitat per a aprendre nous codis lingüístics. Si acostumem els xiquets i les xiquetes des de ben menuts als sons i a les lletres d'aquesta llengua, quan siguin grans tindran un bon tros del camí avançat.

Com a docents, una de les estratègies que ens donarà més bon resultat és plantejar-ne l'aprenentatge com una activitat lúdica. Veure dibuixos animats o explicar un conte durant diverses sessions són activitats en què el vocabulari bàsic i les estructures oracionals es repeteixen, fins que els menuts

els aprenen per imitació. Escoltar música en anglés i cantar cançons senzilles també són opcions molt recomanables.

Llegir, també en anglés

Però a més, la lectura en anglés des de les primeres etapes de l'escolarització és una bona manera de familiaritzar-se amb aquesta llengua i, alhora, fomentar l'hàbit lector i l'amor pels llibres en els infants. Uns materials adequats, amb il·lustracions creades per a l'edat a què van adreçades les històries, són decisius per a assegurar l'èxit del procés.

En aquest sentit, el Grup Bromera –a través d'Algar Editorial– publica, des de fa anys, materials adequats per a l'Educació Infantil i els primers cursos de Primària. En aquests llibres els textos són relats breus, l'estructura és clara i el vocabulari que s'hi empra és senzill i proper. A més, les acurades il·lustracions que captiven l'atenció del lector són sovint la clau perquè els menuts compreguen el que lliguen i perquè assolisquen autonomia combinant text i imatges.

- Els dos protagonistes dels quatre llibres de cartó de la col·lecció «Mark and Andrea» presenten de manera molt clara conceptes com ara les formes, els nombres, els hàbits i la màgia dels llibres.
- El *Visual Dictionary* fa possible l'aprenentatge del vocabulari bàsic als més menuts mitjançant la relació entre les imatges i la seua representació gràfica en anglés. Gràcies al binomi imatge-paraula, la fixació dels conceptes en la ment dels xiquets que es troben en les primeres fases de l'aprenentatge de la lectura es fa més fàcil i divertida.

- La col·lecció bilingüe «Magic Words» per a primers lectors ofereix textos d'una sola frase en cada pàgina, en anglés i en valencià alhora. Això permet anar i tornar d'una llengua a l'altra, i posa en marxa el mecanisme de traducció global.
- Les col·leccions «First Tales» i «First Steps», formades per huit contes cada una, ens acosten històries senzilles i amenes només en anglés, amb un vocabulari molt fàcil de recordar.
- La jove Pam és la protagonista de les aventures dels huit llibres que formen «Pam's World», una col·lecció que es publicarà en febrer de 2014 i que es caracteritza per l'increment progressiu de text del primer a l'últim relat.
- I aquells que ja tenen un cert nivell, gaudiran de la col·lecció més aterridora, «The Chest Full of Monsters», i els àlbums il·lustrats *Witch Hazel* i *Ladislav the Vampire*.

Amb tantes possibilitats, és fàcil trobar una opció adequada per a cada grup d'alumnes. La incorporació de la llengua anglesa des d'edats primerenques es fa natural, lúdica i plaent si disposem d'un llibre per a cada moment i per a cada edat. Quin és el vostre preferit? El catàleg d'Algar ofereix nombroses propostes per tal que els vostres alumnes aprenguen anglés quasi sense adonar-se'n. Al cap i a la fi, un llibre és un amic, parle la llengua que parle!

La lectura en anglés des de les primeres etapes de l'escolarització és una bona manera de familiaritzar-se amb aquesta llengua i, alhora, fomentar l'hàbit lector

Incentivar els educadors que innoven

Maria Viu

Des de fa anys, l'Ajuntament d'Alzira concedeix els Premis d'Innovació Educativa «Ciutat d'Alzira» i el Premi d'Experiències de Foment de la Lectura, guardons destinats a posar en valor experiències docents que palesen la implicació de molts mestres amb el seu alumnat i amb l'entorn en què viuen i treballen. La passada edició va distingir equips de professorat i alumnat d'Albalat, de Xàtiva i d'Almenara, que van presentar experiències caracteritzades pel tarannà innovador, inclussiu i col·laboratiu, alhora que realista.

Els Premis d'Innovació Educativa «Ciutat d'Alzira» i el Premi d'Experiències de Foment de la Lectura valoren la capacitat dels docents per a introduir pràctiques originals que dinamitzen espais i continguts diversos. Les experiències guanyadores de l'edició de 2012 es caracteritzen per la senzillesa i pel realisme, i la preparació i la il·lusió que hi han posat els docents que les han impulsades. I tenen en comú la capacitat de mobilització de l'alumnat, la integració

dels projectes en l'entorn i la repercussió que, de ben segur, tindran en el futur dels estudiants. La il·lusió de l'alumnat i la plasmació en fets avaluable i visibles són el resultat de la implicació d'uns professionals que han sabut rendibilitzar els mitjans de què disposaven, o fins i tot aconseguir-hi finançament.

Música i educació

En la categoria d'Educació Infantil, Primària i Especial, l'experiència premiada ha sigut *Estany's Band, l'educació des de l'art*, un projecte educativomusical desenvolupat amb els alumnes de 6é de Primària al CEIP Joan Carles I d'Almenara. El projecte inclou pràctica instrumental, vocal, dramatització, dansa, creació literària i arts gràfiques, i en ell tot l'alumnat interpreta música en directe i en gaudeix, sempre tenint en compte les seues aptituds personals per tal de garantir la igualtat d'oportunitats.

Voluntariat i informàtica

Pel que fa a la categoria d'Educació Secundària, EPA i Ensenyaments Especialitzats, els premiats han sigut professors i alumnes de PQPI de l'IES Sucro, d'Albalat de la Ribera, que han presentat el projecte *Voluntariat informàtic a l'IES, una experiència de servei-aprenentatge*. L'equip docent ha impulsat una activitat mitjançant la qual l'alumnat de PQPI ha dissenyat i impartit un curs d'informàtica als majors de la població. Aquesta experiència ha fet possible que els estudiants inicien una preparació per a accedir al mercat laboral, i n'ha millorat

les possibilitats d'ocupabilitat, en posar-los en situacions que requerien habilitats socials i uns coneixements adquirits prèviament. La durada del curs ha estat de 35 hores i, a causa de la gran demanda de participants, s'hi han hagut d'establir dos torns.

Biblioteca activa

Finalment, en l'apartat de Foment de la Lectura, el guardó ha anat a parar a l'experiència *La lectura ens fa lliures*, de l'IES Lluís Simarro de Xàtiva, on la dinamització de l'antiga biblioteca de centre ha aconseguit fidelitzar un bon nombre de xiquets i xiquetes, i fins i tot mestres, que a hores d'ara han esdevingut lectors habituals.

El veredict de les experiències guardonades en 2013 es fa públic el 17 de desembre, però independentment de qui siguen els guanyadors, el que és cert és que a les escoles valencianes hi ha molts altres equips docents que desenvolupen la seua tasca anònima, professionals per als quals la principal recompensa és la faena ben feta. A tots ells, els animem a presentar-se a pròximes convocatòries, però els dediquem ja des d'aquestes línies el nostre reconeixement més sincer.

*Les Experiències de Foment de la Lectura guanyadores de totes les edicions estan disponibles en l'apartat de recursos del web www.fundaciobromera.org.

Aquestes experiències són el resultat de la implicació d'uns professionals que han sabut rendibilitzar els mitjans de què disposaven, o fins i tot aconseguir-ne de no res

Prepara't per a les proves de la JQCV amb **Va de bo!**

- ▶ Tot el material per a aprovar els nivells oral, elemental, mitjà i superior de la JQCV
- ▶ Adaptat al Marc Europeu Comú de Referència
- ▶ Una oferta completa que inclou el llibre de l'alumne, el quadern d'activitats i un CD amb recursos sonors i els solucionaris
- ▶ Orientat a la pràctica interactiva de la llengua en situacions comunicatives versemblants
- ▶ Una eina innovadora amb un plantejament lúdic de l'aprenentatge i l'ensenyament, que fomenta l'interès de l'aprenent i facilita la tasca del professorat

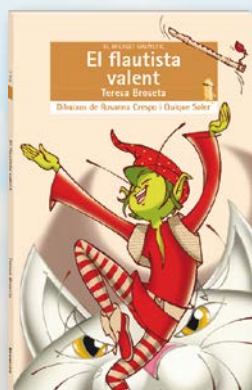
Anima't a llegir amb **bromera**

Entra en **www.bromera.com**
i descobreix la nostra proposta
per a fer que els teus alumnes
s'enganxen a la lectura.

Participeu en els
concursos que hem
preparat. Us esperen
regals i molt bones
lectures!

Per a Primària:

Els alumnes han
d'imaginar què volen ser
de majors, tal com fa el
protagonista d'*El flautista
valent*, i enviar-nos una
redacció.

Representeu una escena
d'algun dels llibres de la
col·lecció «Micalet Teatre»
i enregistreu-la fent servir
qualsevol dispositiu de
gravació.

Per a l'ESO:

Enregistreu en vídeo una escena d'algun
dels tres llibres de la sèrie *Coolman i jo* fent
servir qualsevol dispositiu de gravació.

